

E-post: debatt@klassekampen.no

KRONIKK
& DEBATTEvolusjonære
argumenter

KOSTHOLD

Benedicte Ingstad

Iver Mysterud, Dag Viljen Poleszynski, Fedon A. Lindberg og Stig Bruset gir i Klassekampen 25. november et svar på mitt innlegg i samme avis 23. november.

Når jeg svarer igjen, er det for å presisere følgende: Jeg vil ikke tas til inntekt for at deres hovedpoeng, nemlig at myndighetenes generelle kostholdsråd bør revideres med utgangspunkt i evolusjonære argumenter.

I mitt første innlegg ga jeg et eksempel på min egen dramatiske bedring av blodsukkernivå ved bruk av deres diett, hvilket neppe er statistisk signifikant, men for meg interessant. Jeg ga også, som støtte for dem, eksempler fra nordområdenes inuitter og indianere når det gjaldt betydning av fett og fra San-folket i Botswana for å vise at enkelte jegere og sankere har hatt til dels betydelige inntak av karbohydrater i sin diett. At San-folket skulle være typisk for langt færre, marginaliserte, folkegrupper mens inuitter og indianere representerer flertallet er jeg uenig i. Trolig er det heller omvendt.

Jeg har sagt at lav-karbo/fettholdig diett trolig kan ha virkning for de som er spesielt disponert for diabetes 2, men å trekke noen konklusjoner utover dette kan jeg ikke gjøre. Det ville være å gå ut over mitt kompetanseområde, noe jeg ikke ønsker, og hvilket jeg heller ikke synes Mysterud et.al. burde gjøre.

Jeg har en sterk følelse av at det trengs mye mer forskning når det gjelder menneskers evolusjon enn hva de synes å bygge på. Er det for eksempel sannsynlig at evolusjonen har fart likt med alle? Er det ikke mulig at noen kroppar faktisk er blitt genetisk tilpasset jordbruket, og dermed kan nyttiggjøre seg myndighetenes generelle kostholdsråd, mens andre henger igjen i en «steinaldergenettikk» og er sårbar for dette?

På det antropologiske felt er det ikke tilstrekkelig å referere til en enkelt meta-analyse av en enkelt forskergruppe til støtte for sitt syn. Hvem er de? Og hva slags agenda har de hatt? Og fremfor alt, hva forstår de med «229 moderne jeger- og sangersamfunn» (min uthevelse)? Det finnes ytterst få jeger- og sanker-samfunn igjen i verden i dag som ikke har Coca Cola, sjokolade, hvitt brød eller grøt som et betydelig innslag i sin diett.

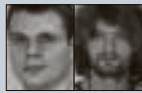
Å si at myndighetenes råd trolig burde være noe mer nyansert, er det lengste jeg kan strekke meg i å støtte forfatterens hovedkonklusjon – inntil mer solid forskning foreligger.

Benedicte Ingstad,
professor i medisinsk antropologi ved Universitetet i Oslo

benedicte.ingstad@medisin.uio.no

Doha på det politiske venterommet

WTO

Anders Andgard og
Torbjørn Tuft

Med politisk vilje kan Doha-runden i WTO sluttføres på en ettermiddag. Den politiske viljen finnes imidlertid kun i WTO-sekretariatet, og ikke blant medlemsstatene. Et av landene med minst politisk vilje til å slutte en avtale raskt er USA.

Da WTO-forhandlingene gikk inn i en avsluttende fase i juni i fjor, var det kun formaliteter igjen for signering – trodde man. Optimisme ble på timer snudd til fullt forhandlingsammenbrudd. Bruddet skyldtes at USA og India ikke klarte å bli enige om bruken av sikkerhetsmekanismene ved alvorlige innenlandske markedsforstyrrelser. Hvem husker vel ikke utenriksminister Jonas Gahr Støres kronikk i Aftenposten fra flyet på vei hjem, der han uttrykte sin skuffelse over forhandlingskollapsen? Siden den gang har det meste stått stille i Genève.

Generaldirektøren i handelssorganisasjonen, Pascal Lamy, har ytret et ønske om å fullføre forhandlingene i løpet av 2010. Allerede nå gis det uttrykk blant Genève-observatører og ulike delegasjoner for at en slik tidsfrist er i overkant optimistisk. Og mens Lamy hevder at 80 prosent av innholdet i avtalen er ferdigforhandlet, er USAs posisjon snarere at ingenting er ferdigforhandlet før alt er ferdigforhandlet. Amerikanerne er med andre ord i realiteten villige til å gjenåpne selve forhandlingsmandatet.

Da forhandlingene ble brutt i fjor, var det med George Bush i førersetet. Selv Bush, en innbitt forkjemper for å få i land en avtale, ville ikke kompromisse med India og slik fire på sine krav om bedre markedsadgang. Når en da legger til grunn at Obama har en langt mer sammenhengende og mer restriktiv linje for å inngå nye handelsavtaler, er det lite som tilsier at USA inntar rollen som pådriver for å få avsluttet Doha-runden.

Selv om Obama-administrasjonen har forpliktet seg til å fortsette arbeidet for en snarlig sluttfullføring av Doha-avtalen, er realiteten at det ikke haster for USA. Obama prioriterer helsereform, klimaforhandlingene i København og krigen i

USA BESTEMMER: De øvrige medlemslandene i WTO er spilt ut på sidelinjen av USA, skriver Anders Andgard og Torbjørn Tuft. Her fra G20-toppmøtet i april.

FOTO: AFP/SCANPIX

Afghanistan fremfor nye handelsavtaler. Presidenten har dermed satt handelspolitikken og WTO på det politiske venterommet, med full støtte i Kongressen.

Washington føler at de allerede har gitt mye; USA har sagt seg villige til å kutte taket på den handelsvridende landbruksstøtten fra 22 til 14 milliarder dollar. For å selge dette i Kongressen, trenger Obama-

«Obama prioriterer helsereform, klimaforhandlingene i København og krigen i Afghanistan»

administrasjonen nå å vise til at de får noe igjen. Betalingen vil USA ha i form av bedre markedstilgang i de voksende økonomiene Kina, India og Brasil. Spesielt gjelder dette industriprodukter innenfor sektorene elektronikk, maskineri og kjemikalier.

Fagforeninger og frihandels-skeptiske demokrater var viktige bidragsyttere til Obamas valgseier. Det er følgelig ikke overraskende at det i handelspolitikken legges større vekt på å sikre nasjonale arbeidsplasser og amerikansk industri. Et resultat av dette er at hensyn til arbeidsret-

tigheter og miljø ønskes integrert i handelspolitikken. Beslutningen om å innføre straffetoll på kinesiske bildekk blir videre sett på som et utslag av at Obama føyer seg for frihandels-skeptikerne, for slik å sikre støtte til blant annet egen helsereform og nye utenrikspolitiske prioriteringer.

Noe som ytterligere tilspisser situasjonen, er Kongressens beslutning om ikke å fornye presidentens Trade Promotion Authority (TPA), også kjent som «fast-track», som utløp i juli 2007. TPA gir presidenten mulighet til å fremforhandle handelsavtaler som Kongressen må godta eller forkaste uten å kunne gjøre endringer. Siden enhver handelsavtale vil inneholde populære elementer, er bruken av TPA sett på som essensielt for å forhindre at politikerne i Washington vil plukke fra hverandre enhver avtale.

Samlet sett er Obama i en situasjon der det er vanskeligere å selge frihandelsbudskapet i Washington. Da frihandelsavtalen mellom USA og Mellom-Amerika og den Dominikanske Republikk ble vedtatt, var det med det to stemmers margin. Frihandelsavtalene med Sør-Korea og Colombia vil neppe bli ratifisert med det første. Det er med andre ord mye som tilsier at Kongressen ikke vil ratifisere en eventuell Doha-avtale, for i motsetning til i Norge er det i USA en helt reell situasjon at de folkevalgte forkaster resultatet. Med andre ord er det ikke politisk klima i USA for å ratifisere en ny WTO-avtale snarlig.

Og all den tid USA foretrekker status quo, er WTO-sekretariatet sammen med

de fleste medlemslandene i realiteten spilt ut på sidelinjen. Derfor er det heller ikke noen grunn til å forvente at det kommer noe gjennombrudd i dag, når den syvende ministerkonferansen åpner i Genève.

Det betyr ikke at en ny WTO-avtale er utenfor rekkevidde. Men det betyr at det viktigste politiske styringssignalet fra Washington er at man har svært god tid.

Anders Andgard og Torbjørn Tuft,
Landbrukets Utredningskontor
Anders.Andgard@landsam.com

Endrede prioriteringer?

KLASSEKAMPEN

Lillibeth Lunde

Med all respekt for det enkelte menneskes livssyn: I løpet av den tiden vi har oversikt over i menneskehetens historie er det de tre verdensreligionene jødedom, kristendom og islam, som er mest undertrykkende og voldelige. I en linje fra gammeltestamentlig tid via korstog, inkvisisjon, folkemord og jihad har de fått mennesker til å drepe, forfølge og undertrykke andre. «With God on our side», skrev Bob Bylan. Religion er et undertryk-

kelsesapparat, opium for folket, et middel for å holde folk nede. Sett i klasseperspektiv.

Derfor er det mildt sagt påfallende at Klassekampen for tiden gir religion så stor plass. Eksempler: Portrettintervju med Finn Jarle Sæle 14. november. Edvard Hoems gudepludring i anledning kirkemøtet og ditto til hans gjendiktning av Schillers «Ode til gleden» samme dag. Serien «Ny åndelighet» med en engletroende prinsesse i hovedrollen. Helsedis intervju med Leder i Kirkerådet Nils-Tore Andersen etter kirkerådsmøtet 21. november. Aftenposten bare nevner dette i en spalte og har samme dag tre siders reportasje om religionenes minkende grep om Europa.

Det er også påfallende å la Aschehougs administrerende direktør og forlagssjef William Nygaard breie seg over to sider 19. november til forsvar for opphavsretten fra forleggenes perspektiv. Og når Klassekampens

redaktør på lederplass 11. november tar avstand fra en akademisk boikott av Israel, er det oppsiktsvekkende.

I mitt hoved skole Klassekampen med sitt navn og sin historie heller bruke mer spalteplass på for eksempel utlendingers problemer med å få arbeid og anstendige avtaler, nedleggningen av Aker og andre lokalskykehus, helseforetakenes fortsatte oppstabling av direktørstillinger som drar pengene vekk fra pasientene, kameraderiet i Oslo Universitetsskykehus, portrett av årets Ossietzky-prisvinner Mohammed Omer. Sånt finner en i Aftenposten, på NRKs nettsider og på Facebook.

Jeg holder alltid fram Klassekampen som Norges viktigste avis, men nå svekkes argumentene mine, i takt med avisas endrede klasseperspektiv.

Lillibeth Lunde
bettamor@hotmail.com